

Katowice, 13 maja 2025 roku

Dr hab. Michał Kania, prof. UŚ

Wydział Prawa i Administracji
Uniwersytet Śląski w Katowicach

Law Faculty, Centre for Private Governance
University of Copenhagen
michal.kania@us.edu.pl

RECENZJA

Rozprawy doktorskiej Pani Magister Melanii Lech

pt. „Uczciwa konkurencja” w zamówieniach publicznych na dostawy leków

Promotor: Prof. UW dr hab. Piotr Bogdanowicz

Uwagi wprowadzające oraz uwagi dotyczące tematu Rozprawy

Temat rozprawy doktorskiej został dobrany w sposób prawidłowy. Jest on istotny zarówno z punktu widzenia naukowego, jak i praktycznego. Posiada bez wątpienia potencjał dla analizy, w ramach której możliwym jest wykazanie się wiedzą stawianą dla uzyskania stopnia doktora, o której mowa w art. 187 ustawy z dnia 20 lipca 2018 roku Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (t.j. Dz. U. z 2022 r., poz. 574 z późn. zm.). Zgodnie z art. 187 ust 1 oraz 2 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym rozprawa doktorska powinna prezentować ogólną wiedzę teoretyczną kandydata w dyscyplinie albo dyscyplinach oraz umiejętność samodzielnego prowadzenia pracy naukowej lub artystycznej. Przedmiotem rozprawy doktorskiej powinno być oryginalne rozwiązanie problemu naukowego, oryginalne rozwiązanie w zakresie zastosowania wyników własnych badań naukowych w sferze gospodarczej lub społecznej albo oryginalne dokonanie artystyczne.

W mojej ocenie rozprawa przygotowana przez Panią Magister Melanię Lech pt. „Uczciwa konkurencja” w zamówieniach publicznych na dostawy leków” przedstawiona do recenzji spełnia te warunki i zasługuje na pozytywną ocenę.

Problematyka związana z Prawem zamówień publicznych generuje wiele interesujących wątków badawczych. Jednym z nich jest bez wątpienia kwestia konkurencji i jej wpływ na efektywność wydatkowania środków publicznych. Jest to zagadnienie opisane dogłębnie zarówno na gruncie

doktryny krajowej, jak i zagranicznej. Było również przedmiotem licznych orzeczeń TSUE. Zagadnienie dotyczące konkurencji może być analizowane w wielu aspektach. Przykładowo wskazać można na kwestię dotyczącą tego, jakie są optymalne rozwiązania prawne dla rozwoju konkurencji na gruncie zamówień publicznych. Inne pytanie dotyczy z kolei tego, czy w każdym przypadku konkurencja na rynku zamówień publicznych powinna mieć charakter nieograniczony, czy też porządanym jest wprowadzanie określonych warunków wstępnych związanych z dopuszczeniem podmiotów do postępowań o udzielenie zamówienia publicznego, w których następnie wybór najkorzystniejszej oferty nastąpi w oparciu o określone kryteria wyboru wskazane przez zamawiającego. Przykładem tego typu dylematów (również bardzo praktycznych i aktualnych) może być kwestia dopuszczenia do unijnego rynku zamówień publicznych, wykonawców z tzw. „Państw trzecich.”

Istotnym jest również komponent tematu odnoszący się do kwestii dostawy leków. Zagadnienie to posiada kluczowe znaczenie w aspekcie ochrony życia i zdrowia pacjentów. Ma ono znaczenie w życiu codziennym. Szczególne znaczenie omawianego problemu uwidoczniło się jednak w ostatnim czasie w związku z wybuchem i przebiegiem, często dramatycznym pandemii Covid-19. Problemy praktyczne przenikania się regulacji z zakresu Prawa zamówień publicznych oraz ochrony zdrowia zarysowane zostały przez Autorkę w interesujący sposób już na wstępie rozprawy na stronach 12-14.

Analiza problematyki zamówień publicznych na dostawę leków nie była do tej pory przedmiotem kompleksowego opracowania w polskiej doktrynie prawnej. Rozprawa stanowi zatem pionierskie opracowanie w tym zakresie. Cechuje ją również oryginalny i nowatorski charakter, który stawiany jest jako wymóg rozprawom doktorskim w art. 187 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym.

Temat wybrany przez Doktorantkę jest bez wątpienia tematem ambitnym, wymagającym wiedzy nie tylko z zakresu Prawa zamówień publicznych, ale również znajomości przepisów z zakresu szeroko rozumianej ochrony zdrowia. Istotnym dla należytego przedstawienia problemu jest ponadto posiadanie odpowiedniej wiedzy praktycznej na temat mechanizmów łączących oba obszary. Autorka bez wątpienia wykazała się taką znajomością. Wykazała się również odwagą w jasnym artykułowaniu swoich poglądów, co jest przede wszystkim widoczne w rozdziałach 4 oraz 5 pracy. Rozważania prowadzone przez Autorkę mają charakter krytycznej i często twórczej analizy.

Cele/problemy badawcze/Metody badawcze Rozprawy

Doktorantka wskazała na hipotezy i cele pracy na stronie 14. Zgodnie z założeniem Autorki praca ma na celu zweryfikowanie hipotezy dotyczącej tego czy zasada uczciwej konkurencji w zamówieniach publicznych na dostawę leków ma wymiar absolutny w polskim systemie prawnym. Autorka zwerifikowała przedstawioną tezę w sposób negatywny, wskazując, iż,

„Zasada uczciwej konkurencji w zamówieniach publicznych na dostawy leków nie ma wymiaru absolutnego w polskim systemie prawnym. Dla ustawodawcy nie ma ona priorytetowego znaczenia przy konstruowaniu i wprowadzaniu kolejnych przepisów prawa, co sprawia, że w ustawie pzp dla dostaw produktów leczniczych występuje wiele łatwo dostępnych luk prawnych, które powodują nieprzestrzeganie i ograniczanie zasady uczciwej konkurencji” (str. 222-223).

Ponadto celem pracy jest odszukanie odpowiednich rozwiązań, które doprowadziłyby do osiągnięcia spójności (owych) systemów (zamówień publicznych i dostawy leków). Jak się wydaje kolejnym celem pracy wskazanym przez Autorkę jest próba znalezienia rozwiązania, które jak wskazuje Doktorantka mogłoby być zadowalające i przejrzyste dla wielu, podmiotów czy grup społecznych, na które oddziałują zamówienia publiczne na dostawy leków, (str. 14).

Celem pracy wskazanym przez Doktorantkę było również odnalezienie sensu i znaczenia dla zasady uczciwej konkurencji oraz jej słusznego i obowiązkowego wprowadzenia do systemu prawnego w obszarze zamówień publicznych na dostawy leków, ukazania istoty samych zasad oraz znalezienia odpowiedzi na pytanie czy postępowania o udzielenie zamówień publicznych na dostawy leków, ze względu na swoją złożoność nie powinny mieć, w minimalnym, chociaż stopniu, osobnych regulacji lub być jeszcze mocniej doprecyzowane, czy chociaż odpowiednio zinterpretowane przez samego ustawodawcę. (str.14).

Wyda się, iż można było w sposób bardziej precyzyjny uporządkować cele i hipotezy postawione w pracy, wraz z zarysowaniem szczegółowych problemów badawczych rozwiązywanych w kolejnych rozdziałach pracy. Wątpliwości budzić może przede wszystkim brak precyzyjnego wskazania przez Doktorantkę zakresu znaczeniowego pojęcia „konkurencja mająca wymiar absolutny”. (Również jako konkurencja absolutna, str. 13). Pojawia się pytanie jak Doktorantka rozumie to pojęcie? Czym jest owy „wymiar absolutny”, który wydaje się stanowić wzór, do którego Autorka dopasowuje obecnie obowiązujące rozwiązania normatywne oraz praktykę stosowania prawa. Czy „wymiar absolutny” oznacza dopuszczenie każdego zainteresowanego podmiotu do ubiegania się o udzielenie zamówienia publicznego? Czy też może oznacza co innego. Polemiczna uwaga dotyczyć może zaś tego, czy obecnie ewentualna konkurencja absolutna powinna być celem dążenia zamawiających w każdym postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego (również tego, którego przedmiotem jest dostawa leków). Sama Autorka wydaje się odrzucać takie założenie, wskazując na sensowność w pewnych wypadkach użycia trybu udzielenia zamówienia z wolnej ręki. (str. 108).

Nie jest również jasnym co oznacza, wskazane przez Autorkę pojęcie „interpretacji (prawa) przez samego ustawodawcę”. Podobne sformułowanie użyte zostało przez Autorkę na stronie 12 pracy. Autorka wskazała, iż.

„Nie podlega żadnym wątpliwościom, że polski ustawodawca interpretuje wyżej wymienione zasady łącznie”.

Doktorantka posłużyła się w pracy następującymi metodami badawczymi: metodą dogmatyczno-prawną, metodą historyczno-prawną, metodą teoretyczno-prawną, metodą prawnoporównaczą oraz metodą aksjologiczną. Co do zasady użycie metod badawczych nie budzi zastrzeżeń. Pozwalają one osiągnąć cel stawiany w pracy. Wątpliwości budzi jednak np. wskazanie we wstępie do pracy określonych stwierdzeń wobec takich krajów jak Litwa czy Węgry (str. 16), których to regulacja prawna nie jest następnie w pracy dogłębnie przeprowadzona.

Aspekt formalno-warsztatowy Rozprawy

Praca składa się z 5 rozdziałów merytorycznych, wstępu, krótkiego zakończenia oraz wykazu bibliografii. Praca liczy 242 strony. W pracy zawarto stosunkowo niewielką liczbę przypisów (371). W kilku miejscach rozprawy brak przypisu jest widoczny. Jako przykład wskazać można stwierdzenie zawarte na stronie 104, gdzie Doktorantka zauważa, bez wskazania źródła, iż,

„Tryb przetargu ograniczonego na zamówienia na dostawy leków bardzo często jest stosowany przez szpitale publiczne w celu ograniczenia wyboru hurtowni farmaceutycznych, z którymi szpitale chcą współpracować z danym lekiem lub przy konkretnym postępowaniu.”

W pracy wykorzystano podstawową literaturę przedmiotu, w tym przede wszystkim literaturę krajową (liczba publikacji zagranicznych nie przekracza 10) oraz podstawowy dorobek orzeczniczy. W zakończeniu przedstawione zostały główne wnioski płynące z pracy. Niejasna jest rola wniosków, zawartych w rozdziale 5 pracy. Są to wnioski, które w dużym stopniu odnoszą się do całości analizy prowadzonej w rozprawie. Jednocześnie miejsce ich umieszczenia w rozdziale 5 (Podrozdział 5.3) sugeruje, iż chodzi o podsumowanie uwag zawartych w rozdziale 5.

Konstrukcja pracy jest co do zasady prawidłowa. W rozdziale pierwszym (str. 19-52) Autorka przedstawiła uwagi ogólne dotyczące zasady konkurencyjności. Interesującym tłem dla rozważań prowadzonych w tej części pracy jest analiza ogólnych kwestii związanych z rolą i rozumieniem zasad w prawie. Autorka wykazała się w tej części dobrą znajomością poglądów doktryny teorii i filozofii prawa. Rozważania prowadzone są zarówno w oparciu o poglądy przedstawione w doktrynie zagranicznej (str. 20-26), jak i na gruncie doktryny polskiej (str. 27-32). Interesujące rozważania mogłyby prowadzić do bardziej rozbudowanych konkluzji w odniesieniu do sposobu proponowanego przez Autorkę ujęcia zasady uczciwej konkurencji w świetle przedstawionych poglądów z zakresu teorii prawa.

Analiza dotycząca samej zasady uczciwej konkurencji prowadzona jest w pierwszej kolejności w kontekście poglądów wypracowanych w doktrynie. Następnie analiza dotyczy źródeł prawa UE (pierwotnego oraz wtórnego) oraz prawa polskiego. Prawo krajowe analizowane jest zarówno na

gruncie Konstytucji RP, jak i ustawy z dnia 11 września 2019 roku Prawo zamówień publicznych (Dz. U. 2019 poz. 2019). W kontekście prawa UE w centrum analizy Autorki pojawia się kwestia dotycząca zasady równości. Wydaje się, iż zasada ta stanowi bazę dla przyjęcia założenia o istnieniu zasady konkurencyjności.

Rozdział pierwszy wydaje się stanowić próbę uporządkowania wiedzy i poglądów doktryny na temat rozumienia pojęcia zasad, w tym zasady konkurencyjności. Autorka wykazała się w tej części pracy dobrą znajomością omawianej problematyki. Autorka sprawnie porusza się po zagadnieniach z zakresu teorii prawa, prawa UE oraz prawa krajowego w części odnoszącej się do zasad udzielania zamówień publicznych. Autorka w sposób jasny formułuje pogląd, zgodnie z którym,

„Podstawowym zadaniem regulacji w zakresie zamówień publicznych jest dążenie do zagwarantowania osiągnięcia pełnej konkurencji, która będzie miała szeroki dostęp do ogólnoeuropejskich zamówień publicznych. Zagwarantowanie przez UE zasady uczciwej konkurencji ma za zadanie zachęcić jak największą grupę przedsiębiorców do uczestniczenia w postępowaniach o udzielenie zamówień publicznych, co pozytywnie wpłynie na zwiększone ilości ofert przetargowych o najkorzystniejszej cenie i jakości dla zamawiających.” (str. 41 i 42).

Pewne wątpliwości może budzić zabieg, zgodnie z którym Autorka dokonuje analizy zasady konkurencyjności na gruncie zamówień publicznych odwołując się głównie do zasady równego traktowania, o której mowa w art 18 Dyrektywy 2014/24/EU. (str 42-45). Brak jest jednak w tym miejscu szczegółowej i dogłębnej analizy dotyczącej związku pomiędzy wskazanymi zasadami. Podobnie prowadzone są rozważania w kontekście znaczenia i obowiązywania zasady równości na gruncie prawa polskiego (str. 45-49). Z kolei wskazanie przez Autorkę, iż zasada ochrony konkurencji stanowi jedną z najbardziej istotnych wartości dla gospodarki rynkowej w Polsce nie znajduje oparcia w szerszej analizie tego zagadnienia. (str. 49)

W rozdziale drugim (str. 52-95) Autorka analizuje istotę zasady uczciwej konkurencji. Autorka poddaje interesującej analizie znaczenie językowe pojęcia „konkurencji”, jak również ujęcie tego konceptu na gruncie regulacji prawnych (w tym ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji oraz ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów). Warto wskazać, iż analiza prowadzona na gruncie szczegółowych ustaw prowadzona jest w kontekście regulacji Prawa zamówień publicznych. Jest to bez wątpienia zabieg cenny, wskazujący na umiejętność systemowego spojrzenia przez Doktorantkę na analizowaną problematykę. Nie do końca jasnym w tym kontekście jest cel umieszczenia punktu 2.1.3. na stronach 71-72, zatytułowanego „Konkurencja a zamówienia publiczne”, który nie wnosi żadnej przewodniej myśli do prowadzonej analizy. Interesującym są natomiast poglądy Autorki wiążące zasadę konkurencyjności z zasadą efektywności, o której mowa w art. 17 ust 1 pkt.2 ustawy Prawo zamówień publicznych (str. 72-74). Autorka, co cenne po raz kolejny w sposób jasny artykułuje swoje poglądy, wskazując np., iż,

„Efektywność powinna być rozumiana, jako transakcja zupełna, która polega na wykonaniu zamówienia przez wiarygodnego wykonawcę, który faktycznie jest w stanie wykonać powierzone mu zadanie oraz w optymalny sposób ukształtować treść zobowiązania.” (str. 72).

Na pozytywną ocenę zasługuje próba uchwycenia desygnatu znaczeniowego słowa konkurencja. (str. 53). Pozostaje jednak otwartym kluczowe pytanie związane z głównym celem pracy wskazanym przez Autorkę na stronie 14 a dotyczącym tego czym jest „wymiar absolutny konkurencji”? Takiej definicji nie wskazano na stronach 53-56, gdzie Autorka analizuje znaczenie i rodzaje konkurencji wskazywane na gruncie doktryny ekonomicznej. Wydaje się, iż wskazanie w kilku zdaniach podsumowania (np. na stronie 56), co Autorka rozumie jako „wymiar absolutny konkurencji” pozwoliłoby Czytelnikowi lepiej zrozumieć intencje Doktorantki związane z analizą prowadzoną w pracy. Wskazać również należy, iż rozważania prowadzone na stronach 78-96, choć interesujące i dotyczące ochrony konkurencji w zamówieniach publicznych mają przede wszystkim charakter porządkujący. Nie odnoszą się one natomiast bezpośrednio do rozwiązania problemu badawczego postawionego w rozprawie.

W rozdziale drugim Autorka wykazała się bardzo dobrą znajomością omawianej problematyki. Siegnęła do literatury ekonomicznej, co stanowi cenny zabieg dla zrozumienia pojęcia konkurencji, jej rodzajów oraz jej różnorodnych aspektów. Autorka wykazała się również bardzo dobrą wiedzą z zakresu regulacji prawnych tworzących otoczenie funkcjonalne i ustrojowe związane z ochroną uczciwej konkurencji na gruncie zamówień publicznych.

Rozdział trzeci (str. 96-145) poświęcony został problematyce zasady uczciwej konkurencji w zamówieniach publicznych na dostawy leków. Autorka dokonuje analizy pod kątem wybranych przez siebie konstrukcji prawnych, do których zaliczyła wybrane tryby udzielenia zamówień publicznych (tryb przetargu nieograniczonego, tryb przetargu ograniczonego oraz tryb udzielenia zamówienia publicznego z wolnej ręki), specyfikację warunków zamówienia, opis przedmiotu zamówienia, kryteria oceny ofert, oraz umowę w sprawie zamówienia publicznego.

Wątpliwości może budzić brak pogłębionego uzasadnienia wyboru określonych konstrukcji prawnych, poddanych analizie w rozdziale 3. Miejszem na takie uzasadnienie byłby wstęp, czy też wprowadzenie do rozdziału 3 na stronie 97.

Pojawia się pytanie dotyczące faktu pominięcia przez Doktorantkę analizy tzw. „Trybów podstawowych”, o których mowa w art. 275 i nast. ustawy Prawo zamówień publicznych. Istotne znaczenia posiada z kolei analiza dotycząca kryterium wyboru najkorzystniejszej oferty, i krytyka jaką Autorka przeprowadziła w odniesieniu do kryterium ceny. (str. 124-130). Mocną częścią rozdziału 3 są interesujące uwagi dotyczące zmian umowy w sprawie zamówienia publicznego prowadzone pod kątem ochrony konkurencji. Analiza dotycząca modyfikacji umowy osadzona została w kontekście tytułowych zamówień na dostawy leków. (str. 132-141).

Bez wątpienia w rozdziale trzecim Autorka wykazała się dobrą znajomością regulacji z zakresu omawianych konstrukcji prawnych. W rozdziale tym Autorka wykazuje się również bardzo dobrą znajomością aspektów praktycznych związanych z analizowanymi wątkami.

Rozdział czwarty (str. 146-185) dotyczy zamówień centralnych na dostawy leków. Autorka wykazała się w tym rozdziale bardzo dobrą znajomością aspektów praktycznych. Wiedza praktyczna pozwala Autorce na szczegółową, krytyczną analizę zagadnień związanych z zamówieniami centralnymi. W rozdziale tym Autorka omówiła kwestie dotyczące realnej potrzeby zakupów centralnych, organizacji wspólnych zakupów, kryteria wyboru, relacji zamówień publicznych z ustawą z dnia 12 maja 2011 r. o refundacji leków, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz wyrobów medycznych oraz kwestii związanych z nadużywaniem pozycji dominującej. W rozdziale 4 Autorka przedstawiła krytyczną analizę obowiązujących regulacji. Krytyce poddała m.in. kwestię roli centralnego zamawiającego (str. 154-158).

W tytule rozdziału piątego pracy (str. 186-221) wskazano, iż przedmiotem zawartej w nim analizy będzie kwestia przetargów na leki a wykonywanie zawodu lekarza. Sam tytuł rozdziału może budzić pewne wątpliwości. Wydaje się, iż bardziej prawidłowym byłoby użycie zwrotu „zamówienia publiczne” w miejsce nadużywanego słowa „przetarg”. Również we wstępie pracy Autorka, wskazuje, iż „Kwintesencją każdego rodzaju przetargów jest konkurencja”. (str.12). Pojawia się zatem pytanie czy zatem w przypadku innych niż przetarg trybów udzielenia zamówienia publicznego konkurencja nie posiada istotnego znaczenia?

Wątpliwości budzi również tytuł podpunktu 5.1.1., który brzmi „Wpływ regulacji przetargów centralnych”. (str. 188). Pojawia się pytanie dotyczące tego na co ma oddziaływać tenże wpływ. Nie jasnym jest również umieszczenie wniosków w punkcie 5.3. Pytanie dotyczy tego czy są to wnioski analizy zawartej w rozdziale 5, czy też są to wnioski właściwe dla całej pracy. Treść wniosków wskazuję, że są to konkluzje dotyczące całości rozważań i jako takie powinny się znaleźć w podsumowaniu na str. 222-225. Z kolei interesujące uwagi dotyczące odpowiedzialności cywilnej (str. 194-197) oraz odpowiedzialności karnej (198-204) lekarza nie zostały poddane wprost analizie w kontekście relacji tychże odpowiedzialności a kwestii związanych z zamówieniami publicznymi.

Pewne zastrzeżenia budzi również poziom analizy dotyczący kwestii prawnoporównawczej. W odniesieniu do analizy rozwiązań obowiązujących w Danii zawarto m.in. odesłania do nieaktywnej strony internetowej. (Przypis 362)

Strona 7 z 7

Nic nie było, tylko fundet

Błędnie uznano również, iż skrót LBK (str. 207) oznacza oznaczenie ustawy Prawo zamówień publicznych – Udbudsloven (ACT No. 1564 of 15 December 2015). Z kolei analiza prowadzona na gruncie prawa szwedzkiego nie zawiera odniesień do konkretnych przepisów prawa. Analiza, która prowadzona jest na gruncie państw, określonych przez Autorkę jako Państwa Europy Zachodniej (str. 212-215) ma z kolei charakter powierzchowny. Trudno w oparciu o ogólne spojrzenie na obcy porządek prawny wyciągać daleko idące wnioski natury *de lege ferenda*. Bardziej wartościowym mogłoby się okazać skupienie na jednym, dwóch porządkach prawnych i poddaniu ich szczegółowej analizie.

Uwagi szczegółowe na temat warsztatu Rozprawy

Analizę zawartą w pracy utrudnia brak jasnego zarysowania przez Autorkę zakresu badań prowadzonych w poszczególnych rozdziałach. W tym celu warto było rozważyć użycie krótkich wprowadzeń oraz podsumowań, które pozwoliłyby Czytelnikowi zrozumieć tok wywodów prowadzonych przez Autorkę. Wnioski, zawarte zostały w rozdziale 5. Nie jest jednak jasnym czy są to wnioski podsumowujące rozdział 5 czy całość pracy.

Wątpliwości budzi sposób przyjęcia istotnych dla całości prowadzonych rozważań założeń. Dotyczy to między innymi stwierdzeń związanych z użyciem przetargu nieograniczonego jako podstawowego trybu udzielenia zamówień publicznych na leki, czy też użycia ceny jako jedynego kryterium wyboru najkorzystniejszej oferty. Zdecydowane odniesienia do praktyki nie znajdują bowiem szczegółowego odzwierciedlenia w podaniu źródeł. Taka sytuacja ma miejsce w stosunku do trybów udzielania zamówień publicznych na dostawy leków. Autorka wskazuje np. bez podania źródła, iż,

„Dla zamówień publicznych na dostawy leków najbardziej popularne i najczęściej używane przez zamawiających tryby to przetarg nieograniczony i ograniczony oraz zamówienia z wolnej ręki (...)” (str. 97).

Podobne błąd występuje również np. na stronie 102. Doktorantka bez wskazanie źródła wskazuje, iż,

„Sprawdzając wybrane ogłoszenia przetargów na leki na poszczególnych stronach szpitali widać, iż kolejnym najczęściej wykorzystywanym trybem przy zamówieniach na dostawy leków jest przetarg ograniczony, który stosowany jest jedynie przy zamówieniach, których kwoty są zgodne z progami unijnymi.”

Praca posiada również kilka mankamentów językowych. Chodzi np. o użycie takich sformułowań jak „porządne konsultacje” (str. 189), „bardzo specyficzny rodzaj zamówień publicznych” (str. 205), „pewne ciekawe rozwiązania” (str. 212), „przestrzenne spojrzenie na powiązane ze sobą ustawy.” (str. 224 i 225). Miejscami trudno jest również nadążyć za myślą przewodnią Autorki

(z pewnością ciekawą), ze względu na sposób sformułowania zdań. Jako przykład wskazuję np. zdanie użyte we wstępie rozprawy:

„W praktyce mamy jednak do czynienia z pozornym konfliktem pomiędzy interesem zamawiającego, jakim jest najniższa cena a interesem lekarza, czy przede wszystkim pacjenta, dla których najważniejsze jest osiągnięcie najlepszej skuteczności konkretnego leku, który nie zawsze podyktowany jest najniższą ceną, wobec tego w większości przypadków nie stanowi oferty najkorzystniejszej w zamówieniu publicznym przy 100% kryterium ceny, co wpływa na jego brak na oddziale i niemożliwość stosowania go przez lekarza. Mimo że taki konflikt występuje w praktyce, to sama aksjologia systemu zamówień publicznych go nie generuje, ponieważ to właśnie mechanizm zamówień publicznych powinien stać na straży prawidłowo funkcjonującej konkurencji i odpowiedniego podziałowi dóbr i potrzeb stron.”(str. 13).

Ocena merytoryczna Rozprawy i uwagi szczegółowe

Pomimo licznych uwag krytycznych przedstawionych powyżej stwierdzam, iż recenzowana praca zasługuje na pozytywną ocenę. Do zalet przedstawionej rozprawy, istotnych w świetle ustawy z dnia 20 lipca 2018 roku Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce zaliczam przede wszystkim kompleksowość ocenianego opracowania, jak i jego nowatorski i oryginalny charakter. Autorka w sposób zdecydowany przedstawia swoje poglądy. W szczególności ma to miejsce na stronach 215-219, gdzie przedstawione zostały wnioski całości analizy prowadzonej w rozprawie.

Praca ma charakter opracowania kompleksowego, co stanowi jej duży walor. Zawiera analizę wątków należących m.in. do publicznego prawa gospodarczego, prawa UE, teorii prawa, prawa konkurencji. Autorka łączy wątki z poszczególnych dziedzin badanego prawa, wykazując logiczność i konieczność istniejących między nimi powiązań.

Recenzowana praca posiada bez wątpienia charakter oryginalny i samodzielny. Autorka dokonała bowiem oryginalnego rozwiązania problemu naukowego o znaczeniu praktycznym. W rozprawie Autorka przedstawiła autorskie wnioski, w tym kilka interesujących wniosków *de lege ferenda*.

Do najbardziej istotnych wniosków zaliczam następujące:

1. Kluczowym elementem, który sprzyjałby zachowaniu zasady uczciwej konkurencji mógłby być wymóg stosowania pozacenowych kryteriów oceny ofert o minimalnej wadze 50% w stosunku do kryterium ceny. Dzięki temu, w każdym postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego liczyłyby się takie elementy jak czas realizacji dostaw, czy stabilność produktu leczniczego, które mają znaczący wpływ na rezultaty terapii dla pacjentów. (str. 215),
2. Częste zmiany przepisów w zakresie regulacji zamówień publicznych oraz na poziomie NFZ nie sprzyjają korzystnej polityce lekowej. Regulacje powinny być wprowadzane z dużym wyprzedzeniem, na bieżąco i być uporządkowane, jasne i klarowne. (str. 216),

3. Segmentem, który opowiada się za wydzieleniem regulacji dot. zamówień publicznych na dostawy produktów leczniczych w przepisach pzp są wytyczne w zakresie opisu przedmiotu zamówienia. Z jednej strony powinny umożliwić zamawiającemu uzyskanie produktu leczniczego, którego oczekuje, zgodnie z jego potrzebami i chęcią uzyskania zamówienia efektywnego, a z drugiej nie ograniczać w żaden sposób zasady uczciwej konkurencji. (str. 216).

Konkluzja

W konkluzji stwierdzam, iż recenzowaną rozprawę pt. „Uczciwa konkurencja” w zamówieniach publicznych na dostawy leków” ocenić należy pozytywnie. Prowadząc badania naukowe Doktorantka Pani Melania Lech wykazała się ogólną wiedzą teoretyczną z zakresu dyscypliny naukowej prawo. Recenzowana rozprawa zawiera w swej treści oryginalne rozwiązanie zagadnienia naukowego o istotnym znaczeniu, zarówno dla teorii jak i dla praktyki. Rozprawa spełnia w mojej ocenie wymogi stawiane rozprawom doktorskim, określonym w art. 187 ustawy z dnia 20 lipca 2018 roku Prawo o szkolnictwie wyższymi nauce (t.j. Dz. U. z 2022 r., poz. 574 z późn. zm.).

Przyjęty temat badawczy i jego nowatorskie przedstawienie stanowi oryginalne rozwiązanie problemu badawczego mającego znaczenie dla praktyki stosowania prawa.

Wnoszę o dopuszczenie Pani Magister Melanii Lech do dalszych etapów przewodu doktorskiego.

Katowice, 13 maja 2024 roku

Dr hab. Michał Kania, prof. UŚ